

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
7 januari 2020

Eindtermijn
7 januari 2020

Onderwerp

Ruimtelijk Perspectief Dijken

Advies

1. Kennis te nemen van het Ruimtelijk Perspectief Dijken, als handreiking en inspiratiedocument dat gebruikt kan worden door met name de waterschappen bij de voorbereiding van dijkversterkingsplannen.
2. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten waarmee zij worden geïnformeerd over het Ruimtelijk Perspectief Dijken.
3. Vast te stellen de brief aan de PARK, waarin procedureel wordt gereageerd op zijn advies en wordt aangegeven dat later nog inhoudelijk wordt gereageerd mede naar aanleiding van de resultaten van de evaluatie van het ruimtelijke kwaliteitsbeleid.
4. Vast te stellen de brief aan de 7 waterschappen in Zuid-Holland, waarin zij worden geïnformeerd over het beschikbaar komen van het Ruimtelijk Perspectief Dijken.
5. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het Ruimtelijk Perspectief Dijken.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om advies 1 te wijzigen in: 'Kennis te nemen van het Ruimtelijk Perspectief Dijken ...' in plaats van 'Vast te stellen ...' en indien nodig de stukken daar op aan te passen.

Bijlagen

1. Ruimtelijk Perspectief Dijken
2. Advies van de PARK "Breder dan de dijken"
3. Brief aan PS
4. Brief aan de PARK
5. Brief aan de waterschappen

1 Toelichting voor het College

In 2017 is door de gedeputeerden Rik Janssen en Adri Bom opdracht verleend voor het ontwikkelen van een Ruimtelijk Perspectief Dijken om de gebruikswaarde en belevingswaarde (ruimtelijke kwaliteit) van de dijken in Zuid-Holland te behouden en waar mogelijk te versterken. Dit borduurde voort op ambitie uit de Visie Ruimte en Mobiliteit uit 2014 waarin de volgende citaten stonden opgenomen *“De provincie wil de structurerende, identiteitsbepalende en ruimtelijk verbindende kracht van de dijken behouden. Het is van belang dat deze kwaliteiten integraal worden betrokken en meegewogen bij de opstelling van dijkversterkingsplannen. Dijkversterkingsplannen zijn aanleiding voor integrale gebiedsopgaven, door er andere opgaven en ambities van ruimtelijke kwaliteit aan te verbinden. Dijken kunnen zo een meerwaarde krijgen als waterkerende zones met multifunctioneel gebruik”*.

Het opstellen van het Ruimtelijk Perspectief Dijken is uitbesteed aan landschapsarchitectenbureau H+N+S. Het trekkerschap lag bij de afdelingen Water en Groen en Ruimte, Wonen en Bodem gezamenlijk. Er is nauw samengewerkt met de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK) Harm Veenbos. Bij het opstellen zijn ook de 7 waterschappen in Zuid-Holland betrokken geweest. Over de voortgang is in de vorige collegeperiode regelmatig gesproken met betrokken gedeputeerden. Er is betrokkenheid en input verkregen van alle relevante beleidsterreinen. Deze input is allereerst verkregen ten behoeve van het weergeven van de gebruikswaarde van de dijken (functies als verkeer&vervoer, wonen, bedrijvigheid, energie, natuur en recreatie). Voorts ook voor het weergeven van de belevingswaarde van de dijken (identiteit, karakteristiek, cultureel erfgoed). En tenslotte ook voor het weergeven van de toekomstwaarde van de dijken (duurzaamheid, veiligheid).

Het Ruimtelijk Perspectief Dijken beoogt de ruimtelijke kwaliteit van de Zuid-Hollandse dijken te versterken, en is opgebouwd uit een zestal leidende principes. Het stuk sluit aan op het ruimtelijke kwaliteitsbeleid van de PZH. Het Ruimtelijk Perspectief Dijken is door H+N+S via een beleidsbrief aangeboden aan de PZH. Hierin doet H+N+S de aanbeveling om de dijken op de kwaliteitskaart op te nemen, het Ruimtelijk Perspectief Dijken de status van thematisch gebiedsprofiel te geven en als provincie een actieve verbindende rol te gaan spelen op een aantal dijktrajecten.

Het Ruimtelijk Perspectief is inmiddels gereed en naar aanleiding daarvan heeft de PARK een advies “Breder dan de Dijken” opgesteld en in de vorige collegeperiode aangeboden aan betrokken gedeputeerden. De PARK geeft dezelfde adviezen als H+N+S: het opnemen van de dijken op de kwaliteitskaart, het geven van de status van gebiedsprofiel aan het Ruimtelijk Perspectief Dijken en het als provincie oppakken van een actieve verbindende rol op een aantal dijktrajecten. De PARK adviseert daarnaast ook om de zes leidende principes uit het Ruimtelijk Perspectief Dijken tot richtpunt te maken in het omgevingsbeleid.

Bij het inhoudelijk beoordelen van en reageren op deze aanbevelingen, is de evaluatie van het Ruimtelijk Kwaliteitsbeleid binnen de PZH van belang. Deze is onlangs gestart en deze beschouwt in bredere zin het provinciale ruimtelijke kwaliteitsbeleid, de verschillende onderdelen daarvan en de wijze waarop verschillende provinciale beleidsthema’s daarmee verbonden zijn. Het al dan niet navolging geven aan de aanbevelingen van H+N+S en de PARK betreffende het opnemen van alle dijken op de kwaliteitskaart en het eventueel opstellen van richtpunten voor dijken, hangt nauw samen met die

evaluatie van het ruimtelijk kwaliteitsbeleid. Het is wenselijk als PZH uniformiteit in acht te nemen, in de wijze waarop beleidsthema's in het nieuwe ruimtelijk kwaliteitsbeleid en het omgevingsbeleid worden opgenomen. Het is daarom niet wenselijk daarop vooruitlopend specifiek voor de dijken nu al bepaalde keuzes te maken die eigenlijk in breder verband na de evaluatie van het ruimtelijk kwaliteitsbeleid genomen zouden moeten worden. Voorgesteld wordt daarom de beslissing over het opnemen van alle dijken op de kwaliteitskaart en het eventueel opstellen van richtpunten voor dijken, pas te nemen nadat de herijking van het ruimtelijk kwaliteitsbeleid is afgerond. In dat kader kan dan t.z.t. besloten worden over de wijze van doorvertaling van het Ruimtelijk Perspectief Dijken naar omgevingsbeleid. Hierover is dan ook inspraak nodig en wenselijk. Voorgesteld wordt ook op dat moment als GS inhoudelijk te reageren op het advies van de PARK, omdat een inhoudelijke reactie keuzes van GS vergt die nauw samenhangen met de evaluatie van het ruimtelijke kwaliteitsbeleid. Voorgesteld wordt nu wel een bijgevoegde procedurele reactie aan de PARK te sturen, waarin het proces wordt aangegeven om later mede n.a.v. de resultaten van de evaluatie van het ruimtelijk kwaliteitsbeleid tot een inhoudelijke reactie te komen.

Tegelijkertijd is er behoefte bij de waterschappen om ook gebruik te kunnen maken van het Ruimtelijk Perspectief dijken. Om deze reden wordt voorgesteld dit Ruimtelijk Perspectief Dijken nu wel beschikbaar te stellen aan de waterschappen als handreiking en inspiratiedocument, door het ook op onze website te plaatsen.

Op donderdag 30 januari vindt tussen 11.00 en 14.00 uur een "Plein 1 bijeenkomst" plaats over het onderwerp ruimtelijke kwaliteit dijken, n.a.v. het advies van de PARK.

Financieel en fiscaal kader

Bedrag excl. BTW: Het opstellen van het Ruimtelijke Perspectief Dijken heeft ongeveer 50.000 euro gekost. De kosten zijn gemaakt in de vorige collegeperiode.

Programma: Groen, Waterrijk en Schoon.

Financiële risico's: geen

Juridisch kader

n.v.t.

2 Voorafgaande besluitvorming

In de vorige collegeperiode is met beide bestuurlijke opdrachtgevers regelmatig over de voortgang en koers overlegd. Het conceptvoorstel is besproken in de PO's met Jeannette Baljeu en Anne Koning en hun reacties zijn verwerkt.

3 Proces

Met name de perceptie van de waterschappen is van belang. Zij vertegenwoordigen de waterveiligheidsfunctie van de dijken. Zij zijn uitgebreid betrokken geweest bij het opstellen van het Ruimtelijk Perspectief Dijken. Verder geldt:

- Waterschappen zien meerwaarde in dit initiatief en de rol die de provincie pakt m.b.t. de ruimtelijke kwaliteit van dijken, omdat de provincie op een meer samenhangend regionaal

(dus ruimer dan de gemeente) en thematisch (dus breder dan het waterschap) schaalniveau naar dijken kijkt, vanuit karakteristieken, ruimtelijke ontwikkelingen en opgaven.

- Waterschappen onderschrijven het belang dat eerder dan nu het geval is afgestemd wordt tussen programma's op het gebied van waterveiligheid en andere ruimtelijke ontwikkelingen, omdat hiermee verschillen in tijds- en planningshorizonnen nog zoveel mogelijk worden opgevangen en gelijkgezet. Het Ruimtelijk Perspectief Dijken kan hierin een rol spelen.
- Waterschappen zien het Ruimtelijk Perspectief echter vooral als inspiratiedocument en de PZH-rol als handreikend. Zij hebben vooral aandacht voor de waterveiligheidswaarde van de dijk en stellen dat deze niet in gevaar mag komen door de aandacht voor ruimtelijke kwaliteit. Om deze reden heeft de PZH als eerste leidend principe toegevoegd aan het Ruimtelijk Perspectief Dijken "de waterveiligheidsfunctie van een dijk is uitgangspunt".

Na de evaluatie van het ruimtelijk kwaliteitsbeleid van de provincie, kan besloten worden over de wijze van verankering van het Ruimtelijk Perspectief Dijken in het omgevingsbeleid.

4 Participatie

Participatie heeft plaatsgevonden via een drietal ambtelijke bijeenkomst waarbij alle waterschappen waren genodigd. Op donderdag 30 januari vindt vervolgesprek plaats n een "Plein 1 bijeenkomst" over het onderwerp ruimtelijke kwaliteit dijken, n.a.v. het advies van de PARK.

Participatie vindt t.z.t. ook plaats in het kader van de inspraak bij de eventuele doorvertaling van het Ruimtelijk Perspectief Dijken naar omgevingsbeleid.

5 Communicatiestrategie

Voorgesteld wordt de verdere communicatie te laten plaatsvinden bij de doorvertaling naar en vaststelling van het betreffende omgevingsbeleid.